

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) _____

(Name) _____

2. (Signature) _____

(Name) _____

Roll No.

(In figures as per admission card)

Roll No. _____

(In words)

J 2 8 1 0**Test Booklet No.**

Time : 2 1/2 hours]

PAPER-III

[Maximum Marks : 200

URDU

Number of Pages in this Booklet : 24

Number of Questions in this Booklet : 26

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- Answer to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

No Additional Sheets are to be used.

- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :

(i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.

(ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**

- Read instructions given inside carefully.
- One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
- If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table etc., is prohibited.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

- पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
- लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुए रिक्त स्थान पर ही लिखिये ।

इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है ।

- परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :

(i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।

(ii) **कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।**

- अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
- उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है ।
- यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे ।
- आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें ।
- केवल नीले/काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
- किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।

J-2810**P.T.O.**

URDU

اُردو

PAPER-III

پرچہ - III

Note : This paper is of **two hundred (200)** marks containing **four (4)** sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

یہ پرچہ دو سو (200) نمبر کا ہے۔ اس کے چار (4) حصے ہیں۔ ان تمام حصوں کے سوالات کے جواب، متعلقہ ہدایات کے مطابق تحریر کیجئے۔

SECTION – I

Note : This section consists of **two (2)** essay type questions of **twenty (20)** marks each, to be answered in about **five hundred (500)** words each. **(2 × 20 = 40 marks)**

حصہ I –

یہ حصہ دو (2) مضمون نما سوالات پر مشتمل ہے۔ ہر سوال کے لیے بیس (20) نمبر مختص ہیں۔ جواب تقریباً پانچ سو (500) الفاظ میں تحریر کریں۔
(2 × 20 = 40)

1. اردو کے تنقیدی رجحانات۔

یا

ترقی پسند اردو افسانہ - روایت اور انفرادیت۔

2. اردو میں رومانی نثر

یا

اردو قصیدے کی اہمیت اور زوال کے اسباب۔

SECTION – II

Note : This section contains **three (3)** questions from each of the elective/specializations. The candidate has to choose only one elective/specialization and answer all the three questions from it. Each question carries **fifteen (15)** marks and is to be answered in about **three hundred (300)** words. **(3 × 15 = 45 marks)**

حصہ - II

اس حصے میں پانچ (5) اختیاری پرچے ہیں۔ ان میں سے کسی ایک پرچے کے تمام سوالوں کے جواب لکھیے۔ جوابات تقریباً تین سو (300) الفاظ پر مشتمل ہوں۔ ہر سوال پندرہ (15) نمبر کا ہے۔ **(3 × 15 = 45)**

Elective-I : DECCANI LITERATURE (دکنیات)

3. دکنی اردو کی لسانی خصوصیات بیان کیجیے۔
4. دکن کی نمائندہ مثنویوں کا تعارف پیش کیجیے۔
5. ولی دکنی کی شاعری کے امتیازات اور اثرات کی نشاندہی کیجیے۔

Elective-II : URDU CRITICISM AND RESEARCH (اردو تنقید و تحقیق)

3. ادبی تنقید کی تعریف کیجیے اور اس کی اہمیت و ضرورت بیان کیجیے۔
4. تذکروں کی تنقیدی اہمیت پر روشنی ڈالیے۔
5. محمود شیرانی کی تحقیقی خدمات بیان کیجیے۔

Elective-III : SIR SYED AND HIS AGE (سر سید اور ان کا عہد)

3. سر سید کی قائم کردہ سائنٹفک سوسائٹی کے مقاصد اور ضرورت پر روشنی ڈالیے۔
4. 'سر سید تحریک مقصدی اور افادی ادب کی ترجمان تھی' اس خیال کی وضاحت کیجیے۔
5. سر سید کی صحافتی خدمات پر روشنی ڈالیے۔

Elective-IV : DR. IQBAL AND HIS AGE (اقبال اور ان کا عہد)

3. اردو غزل میں اقبال کی انفرادیت واضح کیجیے۔
4. اقبال کی شاعری میں فکروں کے امتزاج کی نوعیت پر روشنی ڈالیے۔
5. اقبال کی قومی اور وطنی شاعری کا جائزہ لیجیے۔

Elective-V : URDU LITERATURE (AFTER 1935)

اردو ادب 1935 کے بعد

3. اردو شعر و ادب کے فروغ میں ترقی پسند مصنفین کی خدمات پر روشنی ڈالیے۔
4. راجندر سنگھ بیدی کی افسانہ نگاری کے امتیازات بیان کیجیے۔
5. اردو شعر و ادب کے تعلق سے جدیدیت کی خدمات پر روشنی ڈالیے۔

SECTION – III

Note : This section contains **nine (9)** questions of **ten (10)** marks, each to be answered in about **fifty (50)** words. **(9 × 10 = 90 marks)**

حصہ - III

اس حصے میں نو (9) سوالات ہیں۔ ہر سوال کا جواب پچاس (50) الفاظ میں دیجئے۔ ہر سوال دس (10) نمبر کا ہے۔
(9 × 10 = 90)

6. محمد قلی قطب شاہ کی شاعری میں مشترکہ تہذیبی عناصر کی نشاندہی کیجئے۔

7. سودا کی قصیدہ نگاری کی خوبیوں کی وضاحت کیجئے۔

8. غالب کی شاعری کے محاسین بیان کیجئے۔

9. ابوالکلام آزاد کی نثر کے امتیازات پر اظہار خیال کیجئے۔

10. قرۃ العین حیدر کے ناولوں کی اہم خصوصیات اجاگر کیجئے۔

11. رشید احمد صدیقی کے طرزِ مزاح پر روشنی ڈالئے۔

12. فراق کی شاعری میں ہندوستانی عناصر کی نشاندہی کیجئے۔

13. بیدی کی افسانوں کی انفرادیت واضح کیجئے۔

14. آغا حشر کی ڈرامہ نگاری پر روشنی ڈالئے۔

SECTION – IV

Note : This section contains **five (5)** questions of **five (5)** marks each based on the following passage. Each question should be answered in about **thirty (30)** words.
(5 × 5 = 25 marks)

حصہ - IV

اس حصے میں پانچ (5) سوالات ہیں جو درج ذیل اقتباسِ نظم سے متعلق ہیں۔ ہر سوال کا جواب تقریباً تیس (30) الفاظ میں لکھیے۔ ہر سوال پانچ (5) نمبر کا ہے۔
(5 × 5 = 25)

اس خاک سے اٹھے ہیں وہ غواصِ معانی
جن کے لیے ہر بحر پر آشوب ہے پایاب
جس ساز کے نغموں سے حرارت تھی دلوں میں
محفل کا وہی ساز ہے بے گانہ مضراب
بُت خانے کے دروازے پہ سوتا ہے برہمن
تقدیر کو روتا ہے مسلمان تہِ محراب
مشرق سے ہو بیزار نہ مغرب سے حذر کر
فطرت کا اشارہ ہے کہ ہر شب کو سحر کر

15. یہ اقتباس کس نظم سے ماخوذ ہے اور اُس نظم کا بنیادی خیال کیا ہے؟

16. ”اس خاک“ سے شاعر کی کیا مراد ہے اور شاعر نے ”اس خاک“ کی کیا صفت بتائی ہے؟

17. دوسرے شعر کا مفہوم اپنے الفاظ میں لکھیے۔

18. برہمن اور مسلمان کو کیا کرتے ہوئے بتایا گیا ہے اور اس سے شاعر کا کیا مفہوم ہے؟

19. آخری شعر میں شاعر نے کیا پیغام دیا ہے؟

FOR OFFICE USE ONLY	
Marks Obtained	
Question Number	Marks Obtained
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	

Total Marks Obtained (in words) .....

(in figures) .....

Signature & Name of the Coordinator .....

(Evaluation)

Date .....